

Sygn. akt I.Ca 197/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Cezary Olszewski
-----------------	----------------------

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2018 roku w Suwałkach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Sp. z o.o. w W.**

przeciwko J. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda (...) Sp. z o.o. w W. od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 8 lutego 2018r sygn. akt I C 2716/17

Oddala apelację

SSO Cezary Olszewski

Sygn. akt I Ca 197/18

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wystąpiła przeciwko J. S. z pozwem o zapłatę kwoty 3.817,40 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 26 marca 2016 r. do dnia zapłaty. Jednocześnie powódka domagała się zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesy, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że pozwana w dniu 27 kwietnia 2015 r. zaakceptowała warunki Ramowej Umowy Pożyczki przelewając na rachunek wskazany przez powoda kwotę 0,01 zł. W dniu 10 marca 2016 r. złożyła wniosek o pożyczkę, refinansującą spłatę zobowiązań strony pozwanej względem podmiotów trzecich. W dniu 10 marca 2016 r. w związku z zaakceptowaniem wniosku o udzielenie pożyczki oraz wyrażeniem przez stronę pozwaną oświadczenia woli zawarcia umowy pożyczki, jakim było przelanie na rachunek powoda kwoty 0,01 zł powódka – działając za pośrednictwem (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – dokonała przelewu kwoty pożyczki w wysokości 3.817,40 zł na rachunek bankowy podmiotu trzeciego wskazanego przez stronę pozwaną. Spłata pożyczki została określona na dzień 23 marca 2016 r. Pomimo wezwania do zapłaty pozwana nie uiściła na rzecz powoda kwoty pożyczki, co skutkowało wniesieniem pozwu w niniejszej sprawie.

Pozwana J. S. nie stawiała się na rozprawę w dniu 08 lutego 2018 r., pomimo należytego zawiadomienia jej o terminie rozprawy, ani nie zajęła merytorycznego stanowiska w sprawie, ani też nie żądała przeprowadzenia rozprawy w jej nieobecności.

Wyrokiem zaocznym z dnia 08 lutego 2018 r., wydanym w sprawie I C 2716/17, Sąd Rejonowy w Suwałkach I Wydział Cywilny oddalił powództwo.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i zważania prawne:

W dniu 27 kwietnia 2015 roku J. S. dokonała rejestracji na stronie L.pl, a następnie zaakceptowała Ramową Umowę Pożyczki przelewając na rachunek (...) sp. z (...). kwotę 0,01 zł. Następnie w dniu 10 marca 2016 r. (...) sp. z o.o. wystawiła potwierdzenie zawarcia umowy pożyczki z J. S., mocą której wypłata kwoty pożyczki miała nastąpić na rachunek bankowy (...) sp. z o.o., świadczącego umowę pośrednictwa dla spółki (...).

Pismem z dnia 24 kwietnia 2016 t. Kancelaria (...) wezwała J. S. do zapłaty kwoty 3.861,20 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania pod rygorem dochodzenia należności na drodze sądowej.

W ocenie Sądu Rejonowego zaszły przesłanki do wydania wyroku zaocznego w oparciu o art. 339 § 1 kpc, gdyż pozwana nie stawiała się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę. Co uprawniało go jednocześnie do oceny twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, jeżeli budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W przekonaniu Sądu I instancji, twierdzenia przytoczone przez powódkę w uzasadnieniu pozwu budziły wątpliwości, co uniemożliwiło wydanie wyroku uwzględniającego powództwo. Przede wszystkim Sąd Rejonowy wskazał, iż strony zawarły umowę pożyczki w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego (art. 720-724 kc), a także art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Ponadto Sąd ten przytoczył treść regulacji umownej, z której wynika, iż pożyczka refinansująca zostaje uznana za udzieloną w momencie zaksięgowania przelewu na wskazanym indywidualnym Koncie Bankowym Pożyczkobiorcy lub na rachunkach wskazanych przez Pożyczkobiorcę (§ 2 ust. 2 umowy). Ponadto zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 3 warunkiem udzielenia pożyczki jest złożenie przez pożyczkobiorcę Wniosku o udzielenie pożyczki. Odnosząc się do powyższego, Sąd Rejonowy uznał, iż powódka w niniejszej sprawie nie przedłożyła zarówno wniosku pozwanej o udzielenie pożyczki, ani dokumentów świadczących o dokonaniu przelewu kwoty pożyczki czy to na rachunek pozwanej czy też inny przez nią wskazany. Brak tych dokumentów sprawia, iż istnieją uzasadnione wątpliwości co do tego, czy pożyczka w ogóle została udzielona pozwanej. Samo zaś potwierdzenie zawarcia umowy pożyczki, nie stanowi dowodu jej zawarcia, zwłaszcza, iż w aktach sprawy brak jest podpisu pozwanej na w/w potwierdzeniu zawarcia umowy pożyczki. Szczególnie, że zgodnie z § 8 ust. 8 Ramowej umowy pożyczki, pożyczkobiorca jest zobowiązany podpisać potwierdzenie zawarcia umowy pożyczki i odesłać je na adres pośrednika.

Co prawda powyższe czynności, czy też ich brak, nie jest podstawą do przyjęcia, iż pożyczka nie została udzielona, niemniej jednak wszystkie okoliczności sprawy, brak dokumentów w postaci wniosku o udzielenie pożyczki, brak potwierdzenie przelewu, brak podpisu pozwanej pod potwierdzeniem zawarcia umowy, zdaniem Sądu I instancji, dają podstawy do stwierdzenia, iż okoliczności wskazane przez powoda w pozwie budzą uzasadnione wątpliwości co do faktu zawarcia umowy pożyczki, a w konsekwencji i zasadności roszczenia.

Sąd Rejonowy zwrócił przy tym uwagę na fakt, iż wprawdzie do akt sprawy została złożona kserokopia Ramowej Umowy Pożyczki, kserokopię potwierdzającą zawarcie umowy pożyczki z dnia 10 marca 2016 r. wraz z kserokopią informacji o profilu klienta oraz kserokopię potwierdzenia wpłaty przez stronę pozwaną kwoty 0,01 zł tytułem potwierdzenia Ramowej umowy pożyczki, lecz są to dokumenty nie pozwalające na weryfikację twierdzeń pozwu co do istnienia i wysokości dochodzonego zobowiązania, szczególnie że kserokopie te nie zostały uwierzytelnione. Należało mieć przy tym szczególnie na uwadze fakt, iż samo twierdzenie strony nie jest wystarczające do przyjęcia roszczenia za udowodnione.

Skoro zaś obowiązek wykazania faktu zawarcia umowy spoczywał na stronie powodowej, to nie sprostanie mu powodowało konieczność oddalenia powództwa.

Apelację do powyższego wyroku wniosła pozwana, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy:

a) art. 299 kpc w zw. z art. 217 § 1 i 2 kpc w zw. z art. 227 kpc w zw. z art. 232 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z uzupełniającego przesłuchania stron,

b) art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów zgromadzonych w sprawie, polegającą na odmowie przyznania przedłożonym materiałom dowodowym w postaci dokumentów zawarcia umowy pożyczki i cesji jakiegokolwiek waloru dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło do uznania przez Sąd, że powódka nie wykazała swojej legitymacji czynnej w tej sprawie,

c) art. 232 kpc w zw. z art. 6 kc poprzez przyjęcie przez Sąd instancji, że w niniejszej sprawie ciężar dowodu spoczywa wyłącznie na powódzie,

d) art. 235 kpc poprzez błędne uznanie, że przedłożone przez stronę powodową dowody w niniejszej sprawie nie stanowią dokumentów;

e) art. 511 kc poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że umowa pożyczki może być zawarta wyłącznie w formie pisemnej, co doprowadziło do oddalenia powództwa,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego to jest art. 509 § 1 kc w zw. z art. 60 kc poprzez niewłaściwe zastosowanie prowadzące w konsekwencji do uznania, że powódka nie udowodniła swojej legitymacji czynnej w niniejszej sprawie,

Wskazując na powyższe powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w tym także za instancję odwoławczą, ewentualne o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył i ustalił, co następuje:

Apelacja jako niezasadna nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, a także poczynione na ich podstawie zważania prawne.

Na wstępie, odnosząc się do zarzutu strony powodowej, należy wskazać, iż niezasadne jest twierdzenie jakoby ciężar dowodu nie spoczywał w niniejszej sprawie na powódce. Ogólną regułą dotyczącą rozkładu ciężaru dowodu statuuje art. 6 kc, zgodnie z którym to strona która wywodzi z danego faktu skutki prawne, jest obowiązana to udowodnić. Powyższa reguła znajduje swoje odzwierciedlenie także w przepisach procesowych, a mianowicie art. 232 kpc, który nakazuje stronom wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W niniejszej sprawie to powódka wywodziła, iż zawarła z pozwaną umowę pożyczki i to na niej spoczywał obowiązek wykazania powyższej okoliczności. Twierdzenia skarżącej jakoby nie tylko na niej spoczywał ciężar dowodu są chybione.

Sąd I instancji w niniejszej sprawie przyjął, iż przedłożone dowody nie są wystarczające, w szczególności w świetle postanowień Ramowej Umowy Pożyczki, wystarczające do przyjęcia, iż żądanie zostało udowodnione. Błędnie interpretuje powyższe twierdzenie skarżąca, wskazując w uzasadnieniu apelacji, że przedłożone do akt sprawy kserokopie wystarczyły do wykazania zawarcia umowy pożyczki, a w konsekwencji ciężar zaprzeczenia tejże okoliczności spoczywał na pozwanej. Skoro jednak Sąd Rejonowy uznał, iż nie zostały przytoczone wystarczające dowody a poparcie twierdzeń powódki, nie doszło do przerwania ciężaru dowodu na stronę pozwaną. W dalszym ciągu obowiązek przedstawienia dowodów i ewentualne ryzyko wobec nieprzytoczenia wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, a co za tym idzie niekorzystnego rozstrzygnięcia, ciążyły na powódce.

Należy przy tym wskazać, iż Sąd I instancji nie miał obowiązku przeprowadzać dowodów z urzędu. Na powyższe zachowanie pozwala co prawda art. 232 zd. 2 kpc, jednak jest to wyjątek od reguły i obowiązek który Sąd powinien

stosować wyjątkowo, gdyż może to naruszyć podstawową zasadę procesu cywilnego jaką jest zasada równości stron. W rozpoznawanej sprawie trudno również uznać, by konieczna była aktywność Sądu w kwestii dowodowej, skoro powódka w toku postępowania była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika, który z uwagi na posiadaną wiedzę i doświadczenie zawodowe, winien był zawczasu przedstawić niezbędne dowody uzasadniające żądanie pozwu. Nie można zatem czynić Sądowi I instancji zarzutu, iż nie dopuścił w niniejszej sprawie dowodu z przesłuchania stron, skoro powódka o powyższe nie wniosowała.

W ocenie Sądu na akceptację nie zasługuje również argument powódki, która wskazuje iż Sąd Rejonowy błędnie nie nadał waloru dowodowego załączonym do pozwu kserokopiom. Stanowisko Sądu I instancji jest jednak w tym zakresie słuszne. Sąd Najwyższy w wyroku z 29 kwietnia 2009 r. wskazał, iż dokumentem w aspekcie przepisów kpc o dowodach jest oryginał. Kserokopia - jako odwzorowanie oryginału - może być uznana za odpis dokumentu. Z kolei odpis dokumentu jest dokumentem wskazującym na istnienie dokumentu oryginalnego. Niepoświadczona podpisem strony kserokopia nie jest dokumentem. Warunkiem zatem uznania kserokopii za dokument jest umieszczenie na niej i zaopatrzone podpisem poświadczenie jej zgodności z oryginałem (sygn. akt II CSK 557/08, Lex). Powyższe stanowisko Sądu Najwyższego ma charakter ugruntowany i znajduje swoje uzasadnienie w licznych judykatach (m.in. wyrok z dnia 16 czerwca 2000r., sygn. akt IV CKN 59/00, Lex, wyrok z dnia 10 lipca 2009 r., sygn. akt II CSK 71/09, Lex czy też uchwała z dnia 29 marca 1994 r., sygn. akt III CZP 37/94, Lex). Stąd powyższy zarzut należało uznać za nieuzasadniony.

Także argument powódki dotyczący formy umowy nie zasługiwał na uwzględnienie. Regulacja dotycząca umowy pożyczki zawieranej z konsumentem znajduje swoje źródło w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 993). Powyższa regulacja jest regulacją szczególną i w zakresie umów zawieranych z konsumentami wypiera ogólne przepisy dotyczące umowy pożyczki znajdujące się w kodeksie cywilnym. Regułą wynikającą z tejże ustawy jest to, że umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują szczególną formę (art. 29 ust. 1). Nie ma przy tym znaczenia podnoszony w apelacji argument, że skoro dyrektywa PE I Rady nr 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki, nie przewiduje formy, umowa może być zawarta w każdy sposób dostatecznie ujawniający wolę strony. Dyrektywy nie są bowiem w unijnym porządku prawnym stosowane bezpośrednio, to od woli państwa zależy w jaki sposób zostaną implementowane. Ważne jest tylko osiągnięcie celu, który w danej dyrektywie został przewidziany. Należy zatem uznać, iż nasz ustawodawca był w pełni uprawniony do zobowiązania stron umowy o kredyt konsumencki do obowiązku zachowania formy szczególnej.

Wbrew jednak twierdzeniu skarżącej, w rozpoznawanej sprawie nie została pominięta okoliczność, iż umowa stron została zawarta w formie porozumiewania się na odległość, gdyż obowiązek dochowania formy wynikał z regulacji umownej stron, a nie ustawowej. Skoro bowiem Ramowa Umowa Pożyczki dla skuteczności zawarcia umowy wymagała podpisania i odesłania egzemplarza umowy przez pożyczkobiorcę, to samo zawarcie umowy za pośrednictwem środków porozumienia się na odległość było niewystarczające.

W świetle powyższych rozważań nie można uznać jakoby Sąd I instancji uchybił w jakikolwiek sposób przepisom postępowania w sposób mający wpływ na rozstrzygnięcie.

Na marginesie należy uznać za błędny argument podnoszony w apelacji powódki, iż nawet gdyby przyjąć, że nie doszło do zawarcia umowy pożyczki, powództwo winno być uwzględnione z uwagi na bezpodstawne wzbogacenie się pozwanej. Przede wszystkim Sąd rozpoznający sprawę jest związany podstawą prawną, jak i faktyczną żądania. Podstawą faktyczną żądania w niniejszej sprawie były okoliczności dotyczące zawarcia umowy pożyczki przez pozwaną za pośrednictwem środków porozumienia się na odległość. Wyjście przez Sąd poza te granice wiązałoby się z naruszeniem zakazu z art. 321 kpc i badanie na etapie wyrokowania przez Sąd I instancji okoliczności faktycznych z zakresu regulacji z art. 405 w zw. z art. 410 kc byłoby niedopuszczalne. Taka zmiana byłaby niedopuszczalna również z uwagi na fakt, iż jest ona rozpoznawana w trybie uproszczonym, gdyż art. 505(4) § 1 kpc wprost wyklucza taką możliwość.

Odnosząc się zaś do przedłożonego wraz z apelacją potwierdzenia przelewu, należy wskazać, iż został on wykonany w dniu 09 marca 2016 r., zaś umowa pożyczki z tytułu której powódka wywodziła swoje roszczenie, miał zostać zawarta dopiero w dniu 10 marca 2016 r. Trudno zatem uznać, iż pozwana spłacała swoje zobowiązanie jeszcze zanim ono powstało, tak jak wskazuje na to skarżący.

Końcowo należy się odnieść do podniesionego przez powódkę zarzutu naruszenia art. 509 kc w zw. z art. 60 kc. Wskazywany przez powódkę przepis prawa materialnego dotyczy cesji, a zatem materii, która nie była przedmiotem sporu w niniejszej sprawie. Jak wynika z uzasadnienia Sądu Rejonowego kwestia legitymacji czynnej powódki nie była w niniejszej sprawie kwestionowana. Z całą pewnością nie można zaś utożsamiać braku udowodnienia roszczenia z uprawnieniem do jego dochodzenia. Sąd I instancji nie kwestionował w rozpoznawanej sprawie kwestii legitymacji materialnej, jak i formalnej powódki, wskazywał jedynie, że przedłożone dokumenty nie są wystarczające do uznania, iż roszczenie powódce przysługuje.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc, oddalił apelację.

SSO Cezary Olszewski